

Матеріали учасника
Фестивалю творчих ідей педагогів закладів
дошкільної освіти Чернівецької області
«Авторська іграшка в роботі з дітьми дошкільного віку»

Опис авторської іграшки

Назва іграшки: ляльки-персони Катруся та Максим

Автор: Чорней Наталія Іллівна, вихователь-методист Черепковецького закладу дошкільної освіти.

Вид іграшки: іграшка-образ

Вікова категорія: для дітей передшкільного віку

Опис іграшки:

Ляльки екологічно безпечні, зшиті за підбраною викрійкою. Для пошиття тіла ляльок використано тканину - бязь, наповнювач іграшок - гіпоалергенний синтепон, волосся - синтетичне. Ріст ляльки - 95см. Одяг знімається, ляльки мають різні комплекти одягу (буденний, святковий, в національному стилі та різний верхній одяг).

Розвивальний потенціал іграшки:

Робота з іграшками здійснюється відповідно до інноваційної методики «Лялька як персона».

За допомогою бесід, побудованих на основі «життєвих» історій Катрусі та Максима (сестрички та братика) можемо вирішувати завдання соціально-духовного та морально-етичного виховання. У ході такої роботи у дітей формується повага до хворих людей (немічних, в окулярах, в інвалідному візку), а також руйнуються стереотипи хлопчачі/дівчачі ігри, ігнорування новачків у групі та інше. Діти вчаться висловлювати свої емоції, переживання, почуття, страхи та інше; у них розвивається зв'язне мовлення, пам'ять, увагу, спостережливість. Також це може допомогти педагогу вчасно виявляти насилля в сім'ї, неблагополуччя, страхи, переживання дітей та здійснювати подальшу психолого-педагогічну корекційну роботу відповідними спеціалістами.

Варіанти використання іграшки у дитячій грі:

Катруся і Максим (сестричка і братик) приходять в гості до дітей в групу один раз на тиждень у чітко визначений день та час, з цікавими історіями (радісними та недуже, повчальними та з проханням поради в певній ситуації).

Загалом в кожній ляльці по 36 орієнтовних історій.

ПАСПОРТ

Ляльки –персони

Ім'я, прізвище: Катерина Шевчук

Стать: дівчинка

Вік: 5 років

Дата народження: 25 травня

Національність: українка

Мова: розмовляю українською мовою.

Місце проживання: село Старий Вовчинець, в якому відвідую дитячий садок.

Умови проживання: приватний будинок в якому маю свою кімнату, де люблю гратись іграшками, малювати, дивитись мультфільми та складати пазли. У мене багато книжок, я обожаю, коли мама мені їх читає.

Сім'я: Моя сім'я – це мама, тато і молодший братик Максим. Ще в нас є

загальні домашні улюбленці – собака Джек та кішка Маркіза.

Мама: Мама Олена, вона лікар-педіатр. Я залюбки допомагаю мамі – граюсь з Максимком, співаю йому пісеньки, ділюсь своїми іграшками

Тато: Мій тато Василь працює пожежником, він рятує будинки та їх мешканців від вогню.

Друзі: подруга Тетянка та друг - Богданчик

Приємно: коли зі мною поряд мої мама, тато і братик. Мені подобається, коли мені дарують нові іграшки, коли до нас приходять гості.

Сумно: коли зі мною ніхто не грається і поряд довго немає мами або тата.

Дратує: дратує та ображає, коли зімною не хочуть гратися, беруть без дозволу мої речі та коли кажуть, що я ще маленька і невпораюсь сама.

Страшно: Я боюсь загубитися і трішки темряви.

Улюблені заняття: Я люблю гратись іграшками, малювати та обожаю танцювати. Досить часто я наспівую свої улюблені пісеньки, які вивчила в своєму дитячому садку.

Уподобання: Мені дуже подобається мандрувати зі своєю сім'єю, ходити в гості та провідувати бабусю Надію з дідусем Іваном, які живуть в селі Черепківці, а ще я дуже люблю солодощі. Особливо мені до вподоби шоколадні цукерки.

Улюблені казки: «Рукавичка», «12 місяців», «Попелюшка».

Ігри: "Перукарня", "Кухня", "Мама та дочки"

Улюблена іграшка: лялька - Анютка

Улюблені мультфільми: «Смішарики», «Рапунцель», "Принцеса Софія".

ПАСПОРТ

Ляльки –персони

Ім'я, прізвище: Максим Шевчук

Стать: Хлопчик

Вік: 4 роки

Дата народження: 15 серпня

Національність: українець

Мова: розмовляю українською мовою.

Місце проживання: село Старий Вовчинець, в якому відвідую дитячий садок.

Умови проживання: приватний будинок в якому маю свою кімнату, де є багато іграшок, Лего Конструктор та залізна дорога з потягом.

Сім'я: Моя сім'я – це мама, тато і старша сестричка Катруся. Ще в нас є загальні домашні улюбленці – собака Джек та кішка

Маркіза.

Мама: Мама Олена, вона лікар-педіатр і завжди допомагає діткам.

Тато: Мій тато Василь працює пожежником, він рятує будинки та їх мешканців від вогню.

Друзі: друг – Михайлик

Приємно: коли мені купляють нові іграшки.

Сумно: коли я хворію

Дратує: дратує та ображає, коли зімною не хоче гратися Катруся.

Страшно: Я боюсь павуків.

Улюблені заняття: Я люблю будувати з конструктора, грати в компютерні ігри.

Уподобання: Люблю приїждати до бабусі Надії і дідуса Івана, які живуть в селі Черепківці, вони завжди все дозволяють.

Улюблені казки: «Казки про багатирів».

Ігри: "Залізна дорога", "Футбол", інтернет ігри.

Улюблена іграшка: Лего Конструктор

Улюблені мультфільми: «Тачка Маквін», «Ну, почекай», "Пригоди Вініпуха".

Заняття з лялькою-персоною Катрусею (для дітей середнього дошкільного віку)

Вітаміни

Мета: Спонукати дітей до спілкування з лялькою-персоною. Виховувати емоційно-позитивне ставлення до спілкування через посередника. Винести до обговорення ситуацію про поведження з ліками, домашньою аптечкою, користь та шкідливість ліків. Спонукати дітей ділитись власними думками, почуттями.

Стислий зміст зустрічі: Під час зустрічі Катя ділиться з дітьми історією, яка сталася з її братиком Максимком. Цим спонукає дітей замислитися над вчинком Максимка та висловлювати свою думку з приводу ситуації. В розмові Катя повідомляє дітям, що ліки з аптечки не іграшки, а вживання великої кількості ліків шкідливе, навіть якщо це вітаміни.

Хід зустрічі:

Вихователь: Діти, сьогодні ми з вами знову чекаємо на гостю, нашу подругу Катрусею. Я піду її зустріну. (Вихователь виходить за двері і повертається з лялькою).

Вихователь: Дітки привітайтеся з Катрусею. Діти вітаються.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катя каже, що хоче поділитися з вами цікавою історією, яка трапилась з її братиком Максимком. Коли мама повела братика до лікаря на черговий огляд, то лікар призначив Максимкові вітаміни.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катрусі цікаво чи ви ходили колись на огляд до лікаря? Чи знаєте, що таке вітаміни? Та чи вживали колись їх? Відповіді дітей.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся каже, що лікар сказав, щоб швидко вирости та бути сильним і здоровим Максимко повинен приймати по одній вітамінці вдень, на протязі цілого місяця. Прийшовши додому, мама дала Максимкові вітамінку, а решту поклала в аптечку високо в шафу. Максимко подумав, що по одній таблетці це дуже довго чекати, щоб вирости і бути сильним, тому він поклав стільчик, став на нього і спробував дотягтись до аптечки.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катрусі цікаво, чи відомо вам, що таке аптечка? Відповіді дітей.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катя каже, що аптечка – це місце, де мама тримає багато ліків, там є таблетки, сиропи, бинт, вата і навіть шприци для уколів.

(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Дітки, Катя спитала, чи у вас дома є аптечка? (Відповіді дітей).
(Вихователь звертається до ляльки)

Вихователь: Катрусю нам цікаво, що ж було далі, Максим дістав ліки?
(Вихователь робить вигляд ,що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Дівчинка сказала, що коли Максим вже дістав аптечку, тоді в кімнату зайшла вона і побачила братика, швиденько покликкала маму. Коли прийшла мама, то вона пояснила їм, що ліки – не іграшки, не можна їх брати, бо можна отруїтись і потрапити в лікарню. І що навіть якщо вжити багато вітамінок це теж шкідливо.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катрусі цікаво, чи ви теж такі ж неслухняні як Максим? Берете ліки без дозволу? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Діти, Катерина каже, що Максимкові стало дуже соромно і він вибачився перед мамою, сказав, що більше так не буде.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» йому лялька на вухо).

Вихователь (почергово запитує): Катруся вас запитує про те, як ви думаєте, чи правильно зробила вона, що покликала маму? Чи пояснювали вам ваші батьки чому не можна брати ліки? Чому вибачився Максимко? Чи правильно він зробив, що попросив пробачення? Чи вибачаетесь ви перед своїми батьками, коли робите те, що вам неможна? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» йому лялька на вухо).

Вихователь: Катя каже, що вона знає, що ви слухняні і не будете брати без дозволу ліків. А зараз їй вже час йти, бо вона з батьками сьогодні їде до супермаркету.

Вихователь: Катрусь, нам цікаво буде послухати про твою подорож. Ти нам розповіш її наступного разу?

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» йому лялька на вухо).

Вихователь: Катерина сказала, що неодмінно прийде і розповість нам, що вона бачила в супермаркеті. Дітки прощайтеся з Катею.

Діти прощаються з Катею.

Вихователь виходить з лялькою

Супермаркет

Мета: Надати дітям інформацію про супермаркет. Внести на обговорення ситуацію, коли хтось губиться, спонукати дітей висловлювати своїх думок, переживань, емоцій, до важливості вивчення своїх повних імен та імен їх батьків. Виховувати слухняність та обережність.

Стислий зміст зустрічі: Катруся розповідає про поїздку сім'ї до великого супермаркету, про те як вона там загубилась і як вона змогла повернутись до батьків. Наголошує дітям, що дуже важливо запам'ятати своє повне ім'я та імена їх батьків.

Хід зустрічі:

Вихователь: Ось і настав день, коли до нас вгості знову прийде Катруся. Діти, ви чекайте тихенько, а я піду її зустрічати. (Вихователь виходить за двері і повертається з лялькою).

Вихователь: Катруся каже всім доброго дня. Давайте і ми побажаємо їй теж "Доброго дня". (Діти вітаються).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся щаслива бути тут з вами, дуже рада вас усіх бачити, каже, що сумувала і запитує чи ви теж раді її бачити?(Відповіді дітей).

Вихователь: Катрусь, як твій братик? Він вже не бере без дозволу ліки? (Вихователь звертається до ляльки)

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катеринка сказала, що Максимко, слухняний і більше не брав самостійно жодних ліків.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катрусь, а як твоя подорож до супермаркету? (Вихователь звертається до ляльки).

Вихователь: Катруся каже, що ви не повірите, але з нею стався жахливий випадок, вона хоче вам його розповісти.

(Вихователь звертається до ляльки-персони)

Вихователь: Катю, що ж сталося, нам дуже цікаво, правда діти? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся розповіла, що як і обіцяли батьки взяли її з Максимом до великого супермакету, який знаходиться в місті Чернівці. (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся запитує, чи знаєте ви, що таке супермаркет і чи коли вам доводилось там бути? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катя каже, що супермаркет - це дуже великий магазин, в якому є все необхідне. Коли вона прийшла до нього її переповнювали емоції, вона хотіла все побачити. Мама про щось говорила до неї, але Катя не пам'ятає, що саме, адже їй було так цікаво роздивлятись речі, повз які вони проходили.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катя запитує про ваші перші враження від відвідування такого магазину?(Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Наша гостя сказала, що недовго раділа, бо роздивляючись полицю з іграшками, Катя невслідкувала за батьками і загубилась.

(Вихователь звертається до ляльки-персони)

Вихователь: Ой, Катрусю, тобі мабуть було дуже страшно.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Діти, як ви вважаєте, що вона відчувала, коли зрозуміла, що батьків нема і вона зовсім сама? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катя сказала, що їй було дуже страшно, вона плакала і боялась, що більше не побачить маму. Катруся розповіла, що коли вона плакала, до неї підійшла жінка, яка спитала, що трапилось і де її батьки. Катруся сказала, що загубилась. Тоді жінка розповіла, що працює в цьому супермаркеті і спробує допомогти їй. А ще попросила назвати свої ім'я та прізвище, імена батьків.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся назвала своє ім'я та імена батьків. І запитує у вас, як ви гадаєте, для чого це було потрібно жінці? А ще Каті цікаво чи знаєте ви свої повні імена та імена ваших батьків?(Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Молодці, каже Катя, а хто не пам'ятає своїх прізвищ, нехай запам'ятає, це дуже важливо! (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся сказала, що жінка, працівник, кудись зателефонувала, а через пару хвилин Катя чула своє ім'я та імена батьків і ще якісь цифри дуже голосно, на увесь магазин. І через хвилину вдалині вона побачила маму, яка спішила до неї. Коли вони зустрілись, то мама була заплакана. Вони міцно

обнімались, а хвилиною пізніше вже прийшов і тато з Максимом, вони теж обнімали Катю.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катруся вас запитує, як ви вважаєте, чому мама була заплакана? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Діти, Катеринка, сказала, що ви маєте рацію, мама теж боялась, що загубила Катю, сумувала за нею. Дівчинка пізно згадала, як на почату мама наповіда ла їй не задивлятися на речі і завжди слідувати за нею, бо інакше вона загубиться. Тепер Катя завжди слідкуватиме за мамою і не відволікатиметься.

(Вихователь звертається до ляльки-персони)

Визователь: Катрусь, це сумна, але повчальна історія.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Каті цікаво чого вас навчила ця історія? (Відповіді дітей). (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Катерині вже час повертатись до бабусі, вона прощається з нами.

Ще вона бажає вам ніколи не губитись і бути слухняними.

Вихователь: Діти, прощайтесь з нашою подругою.

Діти прощаються з Катею.

Вихователь виходить з лялькою.

Заняття з лялькою-персоною Максимом (для дітей молодшого дошкільного віку)

В окулярах

Мета: Спонукаати дітей до спілкування з лялькою-персоною. Виховувати емоційно-позитивне ставлення до спілкування через посередника. Викликати бажання в дітей розповідати свої думки з приводу людей в окулярах, виховувати у них повагу і хороше ставлення до людей, що носять окуляри.

Стислий зміст зустрічі: Максим розповідає дітям про друга з його садка, який носить окуляри. Максим засмучений, бо діти кепкують з нього. Хлопчик хоче дізнатись чи всі діти так поводяться ,ображають тих хто носить окуляри.

Хід зустрічі

Вихователь: Діти, ми чекаємо сьогодні на Максима. Ви пам'ятаєте, про що він говорив минулого разу? (Відповіді дітей).

Вихователь: Молодці, ви маєте гарну пам'ять, сподіваюсь, що надалі ви теж так уважно слухатимете і запам'ятовуватиме. Максим вже напевне підходить, я піду його зустріну. (Вихователь виходить за двері і повертається з лялькою).

Вихователь: Діти, Максимко з вами вітається. Привітайтеся і ви. (Діти вітаються).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим розповів, що він прийшов до вас з сумною історією. В його групу довгий час не ходив хлопчик Богдан, а вчора він прийшов, але вже в окулярах. До цього часу він їх не носив.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим запитує, чи у нашій групі є діти в окулярах? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Діти, Максим розповідає, що Богданчик розповів йому, що він погано бачив і сказав про це мамі. Мама повела його до лікаря і той сказав, що йому потрібно носити окуляри.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим вас запитує чи хтось з вас був у лікаря, який перевіряє зір? (Відповіді дітей).

Вихователь: Діти, Максим розповів, що він теж боїться лікарів і не хоче носити окуляри. Максим, каже, що з Богданчика сміються, дражнять його, не беруть до гри і через це він часто плаче.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим вас запитує, чи у вас є знайомі, які носять окуляри? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максиму цікаво, як ви ставитесь до тих хто носить окуляри? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Діти, Максим сказав, що ви молодці, не ображаєте дітей в окулярах, адже вони такі самі як ви, лише трішки гірше бачать.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим каже, що піде в садок і буде казати своїм одноліткам, що так не чемно ображати Богдана, що він нівчому не винен і, що кожен може колись носити окуляри!

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим сказав мені, що йому час повертатись і прощається з вами.

Вихователь: Максимку, нам дуже цікаво як діти будуть поводитись надалі з Богданом, тому ми будемо чекати наступної зустрічі з тобою. (Звертається до ляльки).

Вихователь: Діти давайте прощайтесь і ви. Діти прощаються.

Вихователь виходить з лялькою.

Новачок у групі

Мета: Навчити дітей поважати нового члена групи; розвивати мислення, уяви з приводу можливих варіантів знайомства з новачком, введення його у групу; виховувати доброзичливість, порядність, культуру спілкування між однолітками.

Стислий зміст зустрічі. Максим розповідає, що в його групу прийшла нова дівчинка, Тетянка, з якою ніхто не хотів гратися, він теж з нею не грався. Максиму шкода Тетянки, він хоче з нею потоваришувати, розвеселити її, тому просить поради як це краще зробити. У розмові з Максимом діти дають поради як краще познайомитись з новим другом.

Хід зустрічі

Вихователь: Діти, а ви пам'ятаєте, хто до нас сьогодні має прийти в гості?(Відповіді дітей).

Вихователь: Так, наш друг, Максим. Я піду його зустріну. (Входить за двері і повертається з лялькою).

Вихователь: Діти, привітайтеся з нашим гостем.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим теж з вами вітається.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим каже, що вчора в його групу прийшла новенька дівчинка Тетянка, вона дуже гарна, але трішки повненька. Чумось того дня ніхто з нею не хотів гратися, він хотів підійти, але не наважився.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим запитує у вас, чи були такі випадки в нашій групі? (Відповіді дітей). (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим запитує, а як би вчинили ви, з новачком у вашій групі? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим каже, що тепер йому ще більше соромно, що він не підійшов до дівчинки, адже Тетянка виглядала засмучена і мало не заплакала. (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим запитує, що відчували ви, коли вперше прийшли в незнайому групу до незнайомих діток? (Відповіді дітей). (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максимко розповідає, що тепер розуміє, що він і всі інші дітки дуже не ввічливо повелись з новенькою дівчинкою і тепер не знає як краще допомогти Тетянці почуватись комфортніше в новому середовищі. (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим просить підказати йому, як розвеселити Тетянку? (Відповіді дітей).

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максимко всім вам дуже дякує і вже знеперпінням чекає, коли піде в садок і першим розпочне знайомство з Тетянкою, він каже, що обов'язково візьме до уваги всі ваші поради. Як радить Софійка, він запросить Тетянку до гри. Як запропонував Андрійко, він розповість про улюблені місця для ігор на їх майданчику. А за порадою Оленки він разом з Тетяною намалює малюнок... (Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максим сказав, що йому вже пора йти, бо бабуся вже певно зачекалась на нього. Але наступного разу, коли Максим прийде до нас знову, тоді обов'язково розповість, як він потоваришув з Тетянкою.

Вихователь: Діти давайте прощатись. Діти прощаються.

(Вихователь робить вигляд, що слухає, що «говорить» їй лялька на вухо).

Вихователь: Максимко каже всім: «Допобачення»

Вихователь виходить з лялькою.